

EUROPEJSKIE DNI DZIEDZICTWA

NIEPODLEGŁA
DLA WSZYSTKICH

8-9 / 15-16.09

INFORMATOR

województwo podlaskie

województwo podlaskie

Wojewódzka
Inauguracja
Europejskich
Dni Dziedzictwa

Filipów Turtul
Wigry
Dowspuda
Suchowola
Wasilków Supraśl
Tykocin Choroszcz Białystok
Łomża
Soce
Czyżew
Bielsk Podlaski Zbucz
Orla
Ciechanowiec
Romanówka
Siemiatycze

miejsowości biorące udział w EDD 2018

Wasilków → 4–5

Białystok → 6

Bielsk Podlaski → 7

Choroszcz → 8

Ciechanowiec → 9

Czyżew → 10

Dowspuda → 11

Filipów → 12

Łomża → 13

Orla → 14–15

Romanówka → 16

Siemiatycze → 17

Soce → 18–19

Suchowola → 20

Supraśl → 21–23

Turtul → 24

Tykocin → 25–28

Wigry → 29–30

Zbucz → 31

Szanowni Państwo,

we wrześniu odbędzie się 26. edycja Europejskich Dni Dziedzictwa, czyli wielkie święto zabytków i tradycji regionu. Tegoroczna odsłona inicjatywy inspirowana jest 100-leciem odzyskania przez Polskę niepodległości i odbędzie się pod hasłem „Niepodległa dla wszystkich”.

W trakcie Europejskich Dni Dziedzictwa nie zabraknie ciekawych historii i fascynujących wydarzeń. Organizatorzy przygotowali szereg atrakcji rozbudzających zainteresowanie społeczności lokalnych do odkrywania bogactwa własnego regionu, poznawania tradycji i kultury, będącej podstawą naszej tożsamości narodowej.

W tym szczególnym dla nas roku - jubileuszu 100 lat niepodległej Polski, dwa wrześniowe weekendy będą okazją do wspólnego świętowania i przeżywania w szerszym gronie wielkiego sukcesu, jakim była odbudowa i zjednoczenie ziem polskich. Liczne wydarzenia odbywające się w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa będą wspaniałą okazją, aby uczcić pamięć bohaterów historycznych oraz pokazać rozmaite drogi odzyskania przez Polskę niepodległości.

W tym roku dbałość o dorobek przeszłych pokoleń nabiera szczególnego wymiaru również dzięki obchodom Europejskiego Roku Dziedzictwa Kulturowego, inicjatywie Komisji Europejskiej.

Odkrywajmy zatem wspólnie europejskie i polskie dziedzictwo, którego poznanie nie tylko umożliwi nam zrozumienie naszej przeszłości, ale również pozwala zdefiniować naszą przyszłość.

Jarosław Sellin

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Pełnomocnik Rządu do spraw obchodów
Stulecia Odzyskania Niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowni Państwo,

serdecznie zapraszam na Europejskie Dni Dziedzictwa 2018 w województwie podlaskim. To najważniejsze święto zabytków organizowane co roku we wrześniu w całej Europie i w Polsce, którego celem jest przede wszystkim popularyzacja regionalnego dziedzictwa kulturowego, edukacja społeczna i uwrażliwienie na problematykę ochrony zabytków.

Tegoroczne hasło obchodów EDD brzmi: „Niepodległa dla wszystkich”. Województwo podlaskie to wyjątkowy region, pełen miejsc szczególnie ważnych w historii Polski, który zawsze skupiał to bogactwo tradycji, obyczajów, języków, religii i narodowości ją tworzących. Poprzez pokazanie złożonych, wielokulturowych dziejów naszego regionu mamy okazję do przywołania pamięci i szacunku dla tych, którzy tu przez wieki żyli i tworzyli podwaliny naszej tożsamości. Poznanie i zrozumienie lokalnego dziedzictwa w kontekście historycznym i społecznym, to także lepsze zrozumienie społeczeństwa w którym żyjemy, szansa na zbudowanie lub wzmocnienie więzi nas łączących.

Dziękuję wszystkim organizatorom za przygotowanie interesujących i różnorodnych wydarzeń w ramach EDD w naszym województwie. Zachęcam Państwa do aktywnego uczestnictwa - zwiedzania zabytków i zanurzenia się w opowieściach o ciekawych czasach i ludziach. Mam nadzieję, że doświadczanie wspólnego dziedzictwa będzie doskonałym sposobem na świętowanie odzyskania niepodległości przez Polskę!

Jerzy Leszczyński

Marszałek Województwa Podlaskiego

8-9 września

Uroczysta Inauguracja EDD w Podlaskim Muzeum Kultury Ludowej

seminarium / sesja naukowa
festyn / biesiada

Podlaskie Muzeum Kultury Ludowej powstało w 2016 roku z połączenia Białostockiego Muzeum Wsi oraz Działu Etnografii Muzeum Podlaskiego w Białymstoku. Można tu zobaczyć ponad czterdzieści zabytkowych budynków drewnianych z regionu, a także stałe i czasowe ekspozycje poświęcone kulturze tradycyjnej. W zbiorach tego muzeum znajduje się największa w północno-wschodniej Polsce kolekcja sztuki ludowej.

8 września / sobota

Seminarium naukowe pt. *Szlaki kulturowe i ich znaczenie dla ochrony dziedzictwa kulturowego.*

Wydarzenie odbędzie się z okazji 10-lecia ratyfikacji Karty ICOMOS-u dotyczącej ochrony szlaków kulturowych. W czasie spotkania zaprezentowane zostaną formy ochrony, udostępniania oraz promocji tych ważnych obszarów ze szczególnym uwzględnieniem ich roli dla ochrony dziedzictwa kulturowego regionów.

Szczegółowy program udostępniony zostanie bliżej terminu seminarium na stronie www.skansen.bialystok.pl

9 września / niedziela

Festyn *Podlaskie ziołami pachnące*

11.00-17.00 Ta cykliczna impreza wpisała się już na stałe w kalendarz wydarzeń kulturalnych regionu. Niezmiernie cieszy się ona dużym zainteresowaniem wśród polskich oraz zagranicznych turystów. Celem

festynu jest popularyzacja ziół i miodów wraz z upowszechnianiem wiedzy dotyczącej ich pozyskiwania i zastosowań. Dodatkową atrakcją wydarzenia jest towarzyszący mu Przegląd Kapel i Śpiewaków Ludowych woj. podlaskiego współorganizowany przez Wojewódzki Ośrodek Animacji Kultury w Białymstoku.

ORGANIZATORZY:

→ Marszałek Województwa Podlaskiego
→ Podlaskie Muzeum Kultury Ludowej
Instytucja Kultury Województwa Podlaskiego

16-010 Wasilków, ul. Leśna 7 (przy szosie w kierunku Augustowa) t 85 7436082
@ pmkl@skansen.bialystok.pl | www.skansen.bialystok.pl

BIALYSTOK

9 września

Dziedzictwo Pałacu Branickich w Białymstoku

wycieczka, spacer

Białostocka rezydencja Branickich w epoce nowożytnej zyskała miano „Polskiego Wersalu”. W ramach tegorocznych Europejskich Dni Dziedzictwa zapraszamy na spacer w przeszłość Pałacu Branickich. Wspólnie odkryjemy najstarsze przestrzenie białostockiej rezydencji, poszukamy śladów dziedzictwa nie tylko rodu Branickich ale również i Wiesiołowskich, poznamy symbolikę obecną w pałacowych apartamentach i ogrodzie. Na zwiedzających czeka prawdziwa przygoda. Poruszać się będziemy według specjalnie wytyczonych punktów na szlaku prowadzącym od dziedzińca poprzez pałacowe komnaty, odrestaurowane piwnice aż do ogrodu.

10.00, 12.00, 13.30, 15.30 w wyznaczonych godzinach specjalnie dla Państwa zaprezentujemy najnowszą ścieżkę historyczną *Spacer w przeszłość – konserwacja i re-*

witalizacja dziedzictwa kulturowego Pałacu Branickich w Białymstoku, realizowanego z funduszy europejskich w ramach Programu Operacyjnego Rozwoju Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 (PO RWP), oś priorytetowa VIII: Infrastruktura Dla Usług Użyteczności Publicznej działanie 8.3 Ochrona dziedzictwa kulturowego. Zapraszamy do wspólnego odkrywania historii...

ORGANIZATOR:

→ Muzeum Historii Medycyny i Farmacji Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku
15-089 Białystok, ul. Kilińskiego 1 t 85 7485467, 85 7485405
@ muzeum@umb.edu.pl

BIELSK PODLASKI

15 września

Studziwody Siehieniewiczów

prezentacja

14.00 Studziwody Siehieniewiczów – to cykliczne wydarzenie kulturalne o wielu odsłonach, które będzie skoncentrowane na przedmieściach Bielska Podlaskiego - Studziwodach. Studziwody są niezwykłą miejscowością, o dużych walorach kulturowych i przyrodniczych. Pierwsza o nich wzmianka pochodzi z 1514 r. i jest związana z Iwanem Siehieniewiczem, bielskim patrycjuszem, kupcem i mecenasem kultury. W Studziwodach posiadał swój dwór i stąd kierował swoimi przedsięwzięciami. Jeden z braci Iwana – Timosz Siehieniewicz był bielskim burmistrzem. Drugi z braci Pafnucy - pierwszym ihumenem supraskim i biskupem turrowskim. Choć Siehieniewicz z czasem przestali być właścicielami Studziwódek, to jednak ich działania pozostawiły dobry klimat i zainspirowały kolejne pokolenia do aktywności kulturotwórczej. Wrześniowe

wydarzenia w Studziwodach w ramach EDD będą opierać się na działaniach artystycznych, muzycznych i historycznych. **W tym roku organizatorzy wydarzenia będą prezentować postać profesora Emiliany Adamiuka (1839–1906), urodzonego w Studziwodach światowej sławy lekarza okulisty. Był wykładowcą uniwersytetu w Kazaniu, autorem wielu odkryć medycznych oraz ponad stu publikacji. W ramach wydarzenia odbędzie się także prezentacja dokonań dokumentacyjnych studia folkloru tradycyjnego podlaskich Białorusinów „Żemerwa”, które od 2003 r. działa w Muzeum Małej Ojczyzny w Studziwodach. Będzie m.in. zaprezentowana płyta „Rok koło Pińska” z zapisami pieśni, zarejestrowanymi przez studio „Żemerwa” w czasie ekspedycji z 2008 r.**

ORGANIZATOR:

→ Stowarzyszenie Muzeum Małej Ojczyzny w Studziwodach
17-100 Bielsk Podlaski, ul. Leśna 13 (siedziba stowarzyszenia),
ul. Sosnowa 56 (zabudowa skansenu) t 85 7307735
@ dfionik@o2.pl ▶ www.muzeumstudziwody.pl

CHOROSZCZ

8, 9, 15, 16 września

Ekspozycja wnętrz pałacowych XVIII - XIX w

zwiedzanie

10.00–17.00 zwiedzanie wystawy stałej. Z pierwotnego wyposażenia pałacu zachowały się jedynie 2 płyty kominkowe z Gryfem Branickich i Ciołkiem Poniatowskich, które prezentowane są w dawnych apartamentach Branickich, tam też znajdują się portrety właścicieli rezydencji oraz osób z nimi związanych: królów Augusta III i Stanisława Augusta Poniatowskiego oraz generała Stanisława Mokronowskiego. Obecna ekspozycja muzealna jest wypadkową pomiędzy wyglądem XVIII

i XIX-wiecznych wnętrz mieszkalnych a wymogami wystawienniczymi. Parter zajmuje ekspozycja mebli, obrazów i drobnych wyrobów rzemiosła artystycznego, mieszczących się w ramach chronologicznych XVIII wieku. Piętro (o odmiennym od oryginalnego podziale wnętrza) zawiera kolekcję mebli polskich, w stylu francuskim i angielskim, z przełomu XVIII/XIX wieku oraz I połowy XIX wieku.

Ekspozycję uzupełniają liczne rzeźby, wyroby ze szkła i porcelany słynnych wytwórni europejskich, zegary, świeczniki i dywany.

ORGANIZATOR:

→ Muzeum Wnętrz Pałacowych w Choroszczy Oddział Muzeum Podlaskiego w Białymstoku

16-070 Choroszcz, ul. Pałacowa 2

☎ 85 7191233, 509 336795 @ muzeum.wnetrz@muzeum.bialystok.pl

CIECHANOWIEC

15, 16 września

Sto lat temu u Hrabów Starzeńskich

zwiedzanie, historia, rekonstrukcja, prelekcje

10.00–18.00 serdecznie zapraszamy na wydarzenia, które przeniosą nas do czasów, kiedy sto lat temu w pałacu – obecnej siedzibie Muzeum toczyło się życie rodziny Starzeńskich. Wydarzenie prezentować będzie codzienność dworską pałacu w Ciechanowcu-Nowodworach w czasach, gdy Polska walczyła o niepodległość.

W weekend dostępne dla zwiedzających będą zabytkowe obiekty dworskie: pałac hr. Starzeńskich, wozownia z kolekcją XIX-wiecznych karet, dawna stajnia, sprawny technicznie młyn wodny, podziemia oficyny, a tam wystawa Tradycji zielarskich, która urozmaicona jest niezwykle ciekawym ogrodem roślin zdalnych do zażycia lekarskiego, stworzonego wg. słynnego Dykjonarza ks. Krzysztofa Kluka.

Wyjątkową atmosferę życia w pałacu Starzeńskich w Ciechanowcu-Nowodworach będzie można poczuć dzięki spotkaniom z pałacową arystokracją sprzed stu lat. Z bliska będzie można zobaczyć ubrania, pojazdy, zwyczaje, zabawy ludzi z epoki. To niepowtarzalna okazja, aby poznać historię rodu Starzeńskich z Nowodworów i zwiedzić ich posiadłość. Wydarzeniu towarzyszyły będą rozmowy z historykami i prelekcje o rodzie Starzeńskich.

Teren dawnych parków dworskich zajmują dziś obiekty skansenowskie, które można będzie zwiedzać z przewodnikiem m.in. lamusy dworskie, kościół i wikarówka, chaty mieszkalne, dwór ziemiański.

ORGANIZATOR:

→ Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu

18-230 Ciechanowiec, ul. Pałacowa 5 ☎ 86 2771328

@ info@muzeumrolnictwa.pl ▶ www.muzeumrolnictwa.pl

8, 9, 15, 16 września

Historia zamknięta w walizkach

zajęcia plastyczne,
zwiedzanie

10.30–19.00 zwiedzanie muzeum z przewodnikiem. **Zapraszamy Państwa do utworzonego przez Gminę Czyżew w 2014 r., w trosce o zachowanie pamięci naszych przodków i ważnych wydarzeń tego regionu, Muzeum Ziemi Czyżewskiej.** Muzeum powstawało we współpracy z mieszkańcami, którzy dzielili się losami swoich bliskich i przekazywali cenne przedmioty z ich przeszłości. Wybór miejsca utworzenia muzeum w dworcu kolejowym nie jest przypadkowy. Dzięki wybudowanej pod koniec XIX wieku kolei warszawsko-petersburskiej nastąpił znaczący rozwój Czyżewa. Miejsce to było też świadkiem smutnych epizodów

w dziejach Ziemi Czyżewskiej: wywózek na Sybir oraz do obozów zagłady. Zapraszamy w podróż po Ziemi Czyżewskiej i odwiedzenia kolejnych jej „przystanków”, które stanowią poszczególne sale: Poczekalnia - Kolej Warszawsko-Petersburska, Salonka carska, Ziemia Czyżewska - tradycje i historia, Sybir i Wagon - Pomnik, Czasy współczesne. Siedziba Muzeum Ziemi Czyżewskiej zaprasza serdecznie wszystkich podróżujących koleją. Dworzec pełni również funkcję czynnej poczekalni.

16.00–17.30 zajęcia plastyczne o tematyce historycznej.

ORGANIZATOR:

→ **Gminny Ośrodek Kultury w Czyżewie**

18-220 Czyżew, ul. Mazowiecka 34 t 86 2755269

@ kulczyzew@op.pl ▶ www.gokczyzew.pl

8 września

Pacowa Akademia Kultury – PAC Prezentuje

wykład / prelekcja,
wycieczka / spacer,
koncert, wystawa

15.00 otwarcie powiatowych EDD 2018 (Centrum Obsługi Turysty KORDEGARDA)

18.00–18.30 przerwa (przerwa kawowa, obejrzenie wystaw)

15.10–16.00 *Pałac hrabiego Ludwika Michała Paca w Dowspudzie za czasów swojej świetności*, prelekcja na podstawie makiety pałacu (Kordegarda) oraz spaceru do pozostałości obiektu, dr Maciej Ambrosiewicz.

18.30–19.30 *Onegdaj w dworze polskim...* kameralny koncert instrumentalny (Mała Orkiestra Pacowa pod kierownictwem Ewy Chomicz-Wysockiej)

16.10–16.40 Narodowe Czytanie 2018: *Przedwiośnie* Stefan Żeromski (sala konferencyjna / realizator Gminny Ośrodek Kultury w Raczkach – Koło Młodych Przyjaciół Ziemi Raczkowskiej).

Wystawy w świetlicy Internatu Zespołu Szkół im. gen. L.M. Paca w Dowspudzie:

→ prezentacja wybranych dworów Suwalszczyzny (5 plansz 100 x 70 cm).
→ *TOP Ziemi Suwalskiej* fotograficzna prezentacja walorów turystycznych ziemi suwalskiej (realizator Suwalska Organizacja Turystyczna).

16.45–18.00 *Dwory na Suwalszczyźnie* spotkanie autorskie oraz prezentacja multimedialna nt. dworów z terenu Gminy Raczki, Andrzej Matusiewicz (sala konferencyjna).

→ Wydawnictwa Muzeum Okręgowego w Suwałkach (stoisko sprzedażowe).

ORGANIZATORZY:

→ **Powiat Suwalski**

16-400 Suwałki, ul. Świerkowa 60 ▶ www.powiat.suwalski.pl

→ **Województwo Podlaskie**

→ **Gminny Ośrodek Kultury w Raczkach**

→ **Muzeum Okręgowe w Suwałkach**

→ **Suwalska Organizacja Turystyczna**

FILIPÓW

16 września

Niepodległość – opowieści muzyczne

zwiedzanie, historia,
rekonstrukcja, prelekcje

13.00–14.00 Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Filipowie serdecznie zaprasza na koncert pieśni patriotycznych pt. **Niepodległość – opowieści muzyczne**, zilustrowany starymi fotografiami Filipowa z lat 1900-1930, kiedy to na terenach miejscowości stacjonowały m.in. 29. Batalion Korpusu Ochrony Pogranicza i dowództwa innych kampanii granicznych. Wydarzenie odbędzie się w sali widowiskowej GOKiS w Filipowie. Zespoły folklorystyczne działające przy ośrodku kultury – Kapela Ludowa Onegdaj i Zespół Ludowy Rospuda zaintonują stare pieśni patriotyczne, przedstawią historię tych pieśni, a także zaproszą do wspólnego wykonania publiczność zgromadzoną na sali. Uczestnicy otrzymają

przygotowane specjalnie na tę okoliczność śpiewniki z tekstami utworów. Ponadto zaprezentowana będzie historia Filipowa z lat międzywojennych. W związku z tym, iż miejscowość znajdowała się w pobliżu granicy polsko-pruskiej, stacjonowały tu dowództwa kompanii granicznych. Ich żołnierze pozyskiwali mieszkańców do pracy nad bezpieczeństwem pogranicza. Organizowali także akcje kulturalne i oświatowe, które miały umocnić świadomość Filipowiaków o ich polskiej państwowości. Należy pamiętać, że w 1930 roku wybudowany został na rynku w Filipowie pomnik upamiętniający Marszałka Józefa Piłsudskiego, ufundowany przez stacjonujący tam 29. Batalion Korpusu Ochrony Pogranicza.

ORGANIZATOR:

→ Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Filipowie
t 87 7371950 @ gok@filipow.pl

ŁOMŻA

8, 9 września

Restauracja Retro

gawęda, wystawa,
warsztaty

Gawęda historyczna z udziałem pracowników Muzeum Północno-Mazowieckiego w Łomży oraz Archiwum Państwowego Łomża Gubernialna. Szlakiem Miejskich Zabytków. We wnętrzu zabytkowej restauracji zostanie zaprezentowana wystawa fotograficzna dokumentująca architekturę przedwojennej Łomży.

10.00, 12.00, 14.00 organizatorzy zapraszają dzieci na interaktywne wędrowki szlakiem łomżyńskich zabytków.

W roku 1905 na placu o powierzchni 7068 m² powstał kompleks zabudowań składający się z rzeźni, budynku administracyjnego, w którym mieściły się kancelaria i pomieszczenia mieszkalne oraz z budynków gospodarczych. Zarówno budynek główny jak i administracyjny zostały wybudowane w stylu ceglany, charakterystycznym dla drugiej połowy XIX i początku XX wieku. W czasie I Wojny Światowej w zachowanym budynku głównym stacjonowała

żandarmeria wojskowa, natomiast część administracyjna uległa całkowitemu spaleniu. Po odbudowaniu kompleksu w latach 1929-1934, przywrócono mu pierwotne przeznaczenie. 15 września 1925 roku kierownikiem rzeźni został miejski lekarz weterynarii dr Aleksander Kusio, który był autorytetem dla wielu mieszkańców Łomży ze względu na swoją wiedzę, pracowitość, bezinteresowność i poczucie służby, którą sprawował do roku 1949. Przed wybuchem II wojny światowej obok głównego budynku rzeźni stały dwa budynki magazynowe i jeden gospodarzy. Budynek dla pracowników rzeźni nazywany był przez mieszkańców Łomży „domkiem doktora”. Ocalała z wojennej pożogi rzeźnia funkcjonowała jeszcze do początku lat siedemdziesiątych. Zespół budynków rzeźni w dniu 1 kwietnia 1993 roku został wpisany do rejestru zabytków. Dziś w budynku głównym z części wschodniej znajduje się restauracja oraz pensjonat. Budynek nowo wybudowany ma charakter hotelowo-administracyjny.

ORGANIZATORZY:

→ Restauracja Retro

18-400 Łomża, ul. Nowogrodzka 157 t 86 2162359, 600 700307

@ retro.lomza@gmail.com > www.retro.lomza.pl

→ Muzeum Północno-Mazowieckie w Łomży

18-400 Łomża, ul. Dworna 22c t 86 2166487, 86 2162816

> www.4lomza.pl/index.php?k=278

→ Archiwum Państwowe w Białymstoku Oddział w Łomży

18-400 Łomża, ul. Aleja Legionów 36 t 86 2163631

@ lomza@bialystok.ap.gov.pl

8, 9 września

Nasz wkład w niepodległą

zajęcia edukacyjne,
gra terenowa, zwiedzanie

8 września / sobota

NIEEEzła sztuka

13.00–19.00 podczas Europejskich Dni Dziedzictwa w parku w Orli odbędzie się **pokaz mody ETNOkreatje** prezentujący wzornictwo ludowe w nowoczesnej odsłonie na odzieży własnoręcznie uszytej przez dzieci i młodzież w ramach projektu „ETNOkreatje” – warsztaty krawieckie. **Ponadto organizatorzy zaplanowali działania performerskie mające na celu ukazanie wielokulturowości Gminy Orla, gdzie na przestrzeni wieków ścierało się i przenikało wiele kultur.** Na siatce ogrodowa uczestnicy akcji sami będą mogli stworzyć wzór

białoruski, polski i żydowski. Zostaną ustawione również duże lampiony, na których wszyscy chętni namalują wzory wycinanek pochodzących z różnych kultur. Poza tym na ławkach w parku pojawią się postacie, które były nierozdzielnie związane z Orlą. Uczestnicy dowiedzą się kim byli, co robili, czym się zajmowali, będą mogli zrobić sobie pamiątkowe zdjęcia.

W bogatym programie wydarzeń podczas pierwszego dnia Europejskich Dni Dziedzictwa w Orli znalazły się też warsztaty tańca dawnego oraz pokaz średniowiecznej farsy w wykonaniu zespołu „Historion” z Mińska, które z pewnością zainteresują nie tylko miłośników sztuki dawnej.

9 września / niedziela

Nasza historia

13.00 gra terenowa *W poszukiwaniu historii*. Podczas gry będzie można powędrować szlakiem wielokulturowej historii Orli. Dla każdego uczestnika, który dotrze do mety czeka nagroda.

15.00–19.00 zwiedzanie **Synagogi w Orli** pochodzącej z XVII w., która jeszcze do około 1754 r. była zbrodnią kalwińskim. Obecnie w środku znajdują się zabytkowe resztki polichromii oraz wystawa zdjęciowa upamiętniająca wspólną historię mieszkańców. Wewnątrz budynku odbędzie się także prezentacja filmów szkolnego Koła Regionalnego w Orli oraz pokaz animacji poklatkowej, legendy *Jak w Orli synagogę zbudowano* powstałego podczas realizacji projektu *Wielokulturowość w moich oczach*. Filmy przedstawiają

mieszkańców Orli opowiadających o społeczności żydowskiej.

15.00–17.30 zwiedzanie **Cerkwi pw. św. Michała Archanioła w Orli** pochodzącej z końca XVIII wieku. Podobnie, jak większość cerkwi w tym regionie, początkowo miała charakter unicki. Oprócz zwiedzania samej cerkwi wewnątrz obiektu będzie można obejrzeć wystawę ikonograficzną przygotowaną w ramach projektu *Współczesna ikona ręką dziecka pisana – spotkania z ikoną w Orli*.

ORGANIZATORZY:

- Marszałek Województwa Podlaskiego
- Wójt Gminy Orla
- Gminny Ośrodek Kultury w Orli
- Fundacja EDM → Fundacja Futurum
- Parafia prawosławna pw. św. Michała Archanioła

GINNY
OSRODEK
KULTURY
W ORLI

EDM
FUNDACJA

FUNDACJA
FUTURUM

ROMANÓWKA

16 września

Święto wsi Romanówka

wystawa, koncert, spotkanie

14.00 Romanówka to jedna z najmłodszych wsi w województwie podlaskim. Powstała na początku XX wieku, a założyli ją migranci z różnych miejscowości powiatu bielskiego, brzeskiego i wołkowyskiego. Przybywali oni do parcelowanego majątku Baciki Dalsze, aby kupować i zagospodarowywać tam grunta. W 1913 r. ponad 40 osiedlonych tu gospodarzy, zdecydowało o nadaniu nazwy wsi – Romanówka.

Początkowo Romanówka koło Siemiatycz składała się z dwóch przysiółków. Po komasacji gruntów dokonanej w 1938 r. wielu gospodarzy przesiedliło się na kolonie. Dlatego dziś zabudowania Romanówki rozrzucone są na przestrzeni ponad 4 km, między Wiercieniem a Bacikami i Tołwinem. Główne części Romanówki noszą nazwy: Kruhlik, Tarasy i Haje.

W 2013 r. w Romanówce odbyło się pierwsze Święto Wsi Romanówka, połączone z obchodami 100-lecia nadania nazwy wsi. Wielki trud ojców - założycieli wsi został uczczony wyświęceniem pamiątkowej kaplicy oraz dwóch krzyży. Od tego czasu wrześniowe spotkania mieszkańców są kontynuowane, przede wszystkim w duchu kultury białoruskiej, która dominowała tu od początku.

W tym roku święto będzie poprzedzone plenerem malarskim, w trakcie którego malarze z Podlasia i Białorusi stworzą pejzaże Romanówki. Będą one wyeksponowane na wystawie stałej w świetlicy wiejskiej. Sam dzień święta rozpocznie się modlitwą przy kaplicy z ikoną Spasa. Następnie przy świetlicy wiejskiej odbędzie się koncert zespołów z Podlasia i Białorusi, wernisaż wystawy oraz spotkanie integracyjne mieszkańców.

ORGANIZATOR:

→ Stowarzyszenie Muzeum Małej Ojczyzny w Studziwodach
17-100 Bielsk Podlaski, ul. Leśna 13 (siedziba stowarzyszenia),
ul. Sosnowa 56 (zabudowa skansenu) ☎ 85 7307735
@ dfionik@o2.pl ▶ www.muzeumstudziwody.pl

SIEMIATYCZE

15 września

Projekcje filmów ph. „MUZEUM W TERENIE” w dawnej Synagodze

prezentacja filmów

18.00 zapraszamy do budynku dawnej Synagogi na projekcje filmów w ramach projektu MKiDN Kultura Dostępna realizowanego przez Państwowe Muzeum Etnograficzne w Warszawie ph. „MUZEUM W TERENIE”. Projekt „Muzeum w terenie”

jest założeniem popularyzatorskim, którego celem jest powrót w wybrane miejsca badań terenowych, które podjęli Piotr Szacki i Krzysztof Chojnacki – pracownicy Państwowego Muzeum Etnograficznego w Warszawie.

ORGANIZATOR:

→ Siemiatycki Ośrodek Kultury
17-300 Siemiatycze, ul. Legionów Piłsudskiego 1
☎ 85 6552554 @ sok@zetobi.com.pl
▶ www.sok.net.pl

8, 9 września

Dziedzictwo Soc w opowieściach mieszkańców

gawęda/opowieść

12.00–13.00 zwiedzanie Muzeum Wsi Soce.

13.00–15.00 spotkanie z mieszkańcami wsi Soce i ich rodzinne wspomnienia o bieżącej rzeczywistości i czasach okupacji.

15.00–16.00 występ uczniów Szkoły Podstawowej z Narwi.

16.00–17.00 ognisko, poczęstunek chlebem jaki był pieczony w czasie okupacji. Niespodzianka.

Soce, zabytkowa wieś położona nad rzeką Rudnią w Gminie Narew ze względu na wyjątkowo dobrze zachowaną tradycyjną drewnianą architekturę stanowi jedną z miejscowości Krainy Otwartych Okienic. Nazwa wsi pochodzi najprawdopodobniej od socenia czyli sączenia, gdyż pierwsi osadnicy po przybyciu w okolice dzisiejszych Soc zastali niewielki strumyczek, ledwie sączący się z ziemi. Pierwsza pisana wzmianka o wsi pochodzi z 1560 roku. W Socach zachował się tradycyjny układ dwuczęściowej wsi szeregowej. Oznacza to, że miejscowość składa się z dwóch równoległych do siebie zwartych osad tzw. ulicówek, pomiędzy którymi przepływa rzeka Rudnia. Cechą charakterystyczną domostw Krainy Otwartych Okienic jest bogata dekoracja snycerska w formie nadokienników i podokienników, okiennic, wiatrownic, narożników, a także dekoracyjnego zdobienia elewacji i szczytów. W Socach można podziwiać komponującą się w kwadraty, trójkąty czy romby szalówkę, wycinane w drewnie ornamenty roślinne, hafty, krzyże czy

motywy zwierzęce. Specyfiką wyróżniają się również same gospodarstwa: niewielkie, wąskie i podłużne, na planie prostokąta, na które – prócz domostw składają się głównie: chlew, kurnik, szopa i stodoła, czasem także spichlerz i dodatkowa obora. Jedną zagrodą wiejską i aż siedem budynków mieszkalnych z Soc zostało nagrodzonych w konkursie na Najlepiej Zachowany Zabytek Wiejskiego Budownictwa Drewnianego w Województwie Podlaskim organizowanym przez Muzeum Rolnictwa im. ks. K. Kłuka w Ciechanowcu i Marszałka Województwa Podlaskiego pod patronatem

Generalnego Konserwatora Zabytków. Wszystkie te budynki pochodzą z lat 20. i wczesnych 30. XX wieku. W grudniu 2017 r. miał miejsce wernisaż wystawy pt. „Soce - wieś kolorów” zorganizowanej przez studentów III roku Wydziału Architektury Politechniki Białostockiej we współpracy z Podlaską Regionalną Organizacją Turystyczną. Wystawa była zwieńczeniem badań etnograficzno-architektonicznych przeprowadzonych w Socach jesienią 2017 roku. Kompozycję artystyczną wystawy stanowiły plansze stworzone z fotografii, które ukazują przemijające dziedzictwo kulturowe wsi.

ORGANIZATORZY:

→ **Fundacja Ocalamy Soce i Okolice od Zapomnienia**

17-210 Narew, Soce 192A

→ **Muzeum wsi Soce. Właściciele Tamara Leszczyńska i Wiktor Wasilewski**

17-210 Narew, Soce 61

→ **Narwiański Ośrodek Kultury**

17-210 Narew, ul. Mickiewicza 105

@ nok@narew.gmina.pl ▶ www.nok.narew.gmina.pl/

16 września

Uroczyste otwarcie Centrum Trzech Kultur w Suchowoli

projekcja/prezentacja,
wystawa, zwiedzanie,
wycieczka/spacer, koncert

16 września / niedziela

Centrum Trzech Kultur powstało w ramach projektu *Zachowanie i promocja dziedzictwa kulturowego Kalwarii i Suchowoli* – Interreg V-A Litwa-Polska. Zadaniem i celem Centrum Trzech Kultur będzie działalność na rzecz wielokulturowości Suchowoli, której historia jest silnie związana z Chrześcijaństwem, Islamem i Judaizmem. Centrum Trzech Kultur to przyszłe miejsce spotkań, wystaw i prelekcji.

16 września odbędzie się wernisaż wystawy stałej dokumentującej trzy wyżej wymienione lokalne religie. W dniu otwarcia CTK uczestnicy będą mieli możliwość zobaczenia miejsc, które na co dzień nie są udostępniane zwiedzającym, np. zakrytą Kościół Rzymskokatolickiego pw. św. Apostołów Piotra i Pawła. Ponadto

zgromadzeni otrzymają mapę z najważniejszymi miejscami w Suchowoli, z którą sami odkryją ich wartości i piękno. Organizatorzy serdecznie zapraszają także na koncerty - wystąpią Orkiestra Klezmerska Teatru Sejneńskiego, Tatarski Zespół Dziecięco-Młodzieżowy „Buńczuk”, Karolina Cicha Trio, Sarakina. Do zobaczenia na styku trzech kultur!

Program:

13.00 Otwarcie Centrum Trzech Kultur, wernisaż wystawy.

14.00 Klezmerska Orkiestra Teatru Sejneńskiego.

15.30 Tatarski Zespół Dziecięco-Młodzieżowy „Buńczuk”.

16.00 Karolina Cicha Trio.

17.30 Sarakina.

ORGANIZATORZY:

→ **Urząd Gminy Suchowola**

16-150 Suchowola, Plac Kościuszki 5 t 85 7229400

@ sekretariat@suchowola.pl ▶ www.um.suchowola.wrotapodlasia.pl

→ **Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki w Suchowoli**

16-150 Suchowola, Plac Kościuszki 13 t 85 7124053, 516 088136

@ ok.suchowola@wp.pl ▶ www.goksitsuchowola.pl

8, 16 września

Panno Świąta, [...] co w Ostrej świecisz Bramie

wystawa

16.00 oprowadzanie kuratorskie po wystawie. Kurator wystawy, Ewa Zalewska: *#Ostrobramska Ikona Matki Bożej – zagadnienie-wizerunek*, który w 100-lecie odzyskania niepodległości zasługuje niewątpliwie na „hashtag”, będzie wspomniany wiele razy. Czy można dodać coś jeszcze oprócz wizualizacji? Okazuje się, że wciąż tak.

W dalszym ciągu pozostajemy bez pewników. Badacze Ostrobramskiej Ikony Matki Bożej nie są w stanie wskazać jednoznacznie jej genezy.

Liczba miejsc ograniczona. Zainteresowanych prosimy o wcześniejszą rezerwację telefoniczną: 509 336 829. Nie przyjmujemy rezerwacji drogą mailową.

ORGANIZATORZY:

→ **Muzeum Ikon w Supraślu Oddział Muzeum Podlaskiego w Białymstoku**

16-030 Supraśl, ul. Klasztorna 1 t 85 6631994, 509 336829

@ muzeum.ikon@muzeum.bialystok.pl

14–15 września

Akademia Supraska

zwiedzanie, prezentacja

18.00 organizatorzy serdecznie zapraszają na **wyjątkową projekcję zdjęć dokumentujących wnętrze zabytkowej Cerkwi pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Gródku, która będzie prezentowana na murach Akademii Supraskiej w dniach 14–15 września 2018 r. po zapadnięciu zmroku.**

Wydarzenie odbędzie się podczas podsumowania projektu Lato z wielokulturowym dziedzictwem – III edycja w ramach programu dotacyjnego Narodowego Instytutu Dziedzictwa pn. *Wspólnie dla dziedzictwa*. Dokumentacja fotograficzna polichromii cerkwi w Gródku zostanie wykonana przez wolontariusze biorących udział w 10-dniowym obozie, gdzie będą mieli możliwość otrzymania podstaw teoretycznych z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami, sztuki konserwatorskiej, a także niezbędnych informacji z historii sztuki ikonograficznej. Podczas zajęć warsztatowych w Akademii Supraskiej prowadzonych przez

specjalistów z Muzeum Ikon w Supraślu, otrzymają wiedzę z zakresu typologii ikon, cech charakterystycznych oraz sposobu ich opisu. W ramach zajęć terenowych wolontariusze wezmą udział w inwentaryzacji i dokumentacji wyposażenia dwóch zabytkowych świątyń Podlasia, głównie cennych ikon i utensylii oraz cmentarza. Zgromadzony materiał zdjęciowy zostanie opracowany, uzupełniony o opisy inwentaryzacyjne z kart ewidencyjnych i wydany w formie katalogu. Natomiast materiał zdjęciowy z dokumentacji fresków autorstwa autorstwa znamienitych artystów Adama Stalony – Dobrzańskiego oraz Jerzego Nowosielskiego, będzie wyświetlany na ścianie wschodniej zabytkowego Klasztoru Męskiego Zwiastowania Najświętszej Marii Panny w Supraślu. W tych dniach w auli Akademii Supraskiej zaplanowano również projekcję filmu Piotra Łozowika *Śladami Mistrzów. Nowosielski na Podlasiu*.

ORGANIZATORZY:

→ Fundacja „Oikonomos”

15-420 Białystok, ul. Św. Mikołaja 5

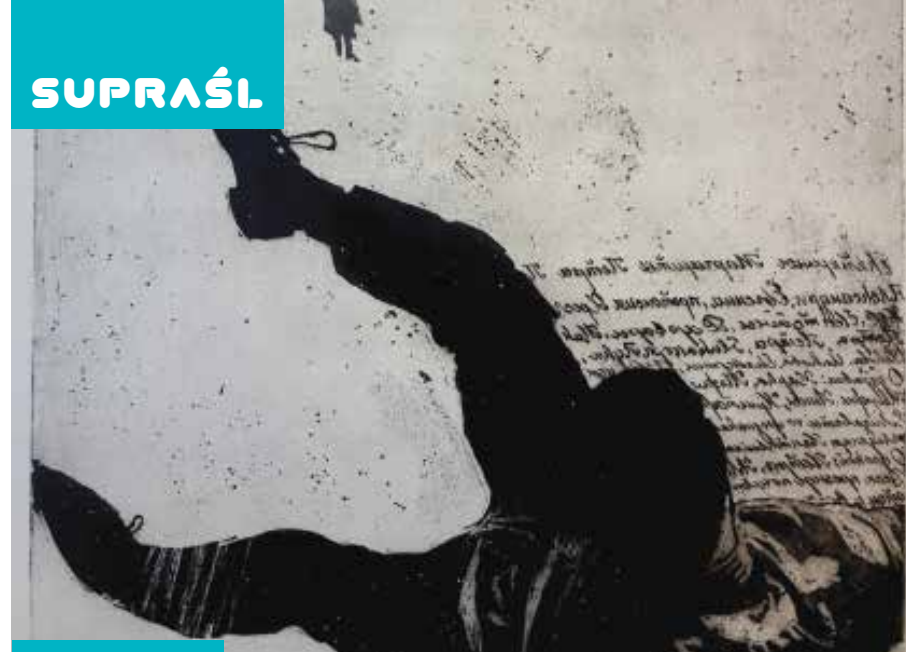
@ fundacja@oikonomos.pl ▶ www.oikonomos.pl

→ Akademia Supraska

16-030 Supraśl, ul. Klasztorna 1 t 662 254177

@ akademia@oikonomos.pl ▶ www.akademiasupraska.pl

OIKONOMOS

9 września

Wolność tworzenia! Tworzenie wolności!

wystawa

18.00 zapraszamy na wernisaż wystawy *Wolność tworzenia! Tworzenie wolności!* Wystawa prezentuje prace młodych twórców wywodzących się ze środowiska Liceum Plastycznego w Supraślu i poprzez to związanych z tym miastem. Ich domy rodzinne są jednak rozsiane po całym regionie Polski północnej i wschodniej. Sprawia to, iż miejscowe, rodzinne tradycje mające wpływ na rozwój świadomości twórczej i przynależnościowej tych młodych ludzi, nacechowują dobór dzieł niezwykle różnorodnością, zarazem nadając mu kształt różnobarwnej mozaiki. Również indywidualne cechy autorów, ich temperamenty i osobiste zamiłowania, dają o sobie znać

nie tylko w podejmowanych tematach, ale też w szerokim spektrum technik i dziedzin artystycznych. Oglądający będzie mógł mieć styczność zarówno z tradycyjnymi rozwiązaniami tkaniny artystycznej, jak i nowoczesnym w formie i przekazie plakatem. Wszystkie te aspekty, dają głębokie świadectwo wolności twórczej będącej naturalnym wynikiem osobistej wolności każdego z autorów, dającej możliwość rozwoju, poznawania siebie, kultywowania dziedzictwa minionych pokoleń, lecz przede wszystkim kształtowania otaczającej rzeczywistości w wolnej ojczyźnie. **Artyści: Małgorzata Botwruczuk, Katarzyna Gliwa, Marta Jankowska, Kacper Kunicki, Jakub Sobczak.**

ORGANIZATOR:

→ Akademia Supraska

16-030 Supraśl, ul. Klasztorna 1 t 662 254177

@ akademia@oikonomos.pl ▶ www.akademiasupraska.pl

TURTUL

10-14 września

U źródeł Szeszupy

zwiedzanie, spacer

Suwalski Park Krajobrazowy zaprasza grupy szkolne na wycieczki z przewodnikiem ścieżką poznawczą **U źródeł Szeszupy** (termin i godzina ustalana indywidualnie). Wędrówka rozpoczyna się w Malesowiznie, nieopodal źródeł rzeki Szeszupy i jest opowieścią o losach ludzi, którym przyszło żyć w jej pobliżu. W miejscowości Szeszupka znajduje się cmentarz ewangelicki – pamiątka po przybyłych tu w drugiej połowie XVIII w. kolonistach niemieckich. W Wodźkach – wsi założonej pod koniec XVIII w. przez uciekających przed represjami religijnymi staroobrzędowców znajduje się zabytkowa molenna oraz cmentarz.

ORGANIZATORZY:

→ Suwalski Park Krajobrazowy Malesowizna-Turtul
16-404 Jeleniewo t 87 5691801
@ turtulspk@gmail.com ▶ www.spk.org.pl

TYKOCIN

15 września

Spacer przez wieki

zwiedzanie, spacer

14.00 spacer przez wieki. Bernardyni w średniowiecznym i nowożytnym Tykocinie. Zapraszamy na historyczny spacer po mieście. Zbiórka przed kościołem parafialnym pw. Św. Trójcy w Tykocinie. Tematem

będzie 400-letnia historia dziedzictwa materialnego i spuścizny kulturalnej bernardynów w Tykocinie, których działalność rozpoczęła się w XV wieku, niemal od początku powstania miasta.

ORGANIZATOR:

→ Muzeum Podlaskie w Białymstoku
15-426 Białystok, Rynek Kościuszki 10
t 85 7407731 @ muzeum@muzeum.bialystok.pl
→ Parafia Rzymskokatolicka pw. Trójcy Przenajświętszej w Tykocinie

16 września

Zych Bujnowski – żołnierz i malarz warsztaty dla dzieci i młodzieży, spacer

10.00 warsztaty rozpoczną się w Domu Talmudycznym od przedstawienia sylwetki Zygmunta Bujnowskiego i najważniejszych wydarzeń z jego życia. Następnie uczestnicy udadzą się na spacer śladami jego twórczości. Zobaczą między innymi: Klasztor Bernardynów, Kościół p.w. Trójcy

Przenajświętszej, most na rzece Narew oraz okoliczne scenerie miasteczka. Na zakończenie wykonają własny pejzaż w plenerze.

Zainteresowanych prosimy o wcześniejszy kontakt telefoniczny z minimum trzydniowym wyprzedzeniem: 85 7181613 lub kom. 509336597.

ORGANIZATOR:

→ Muzeum w Tykocinie Oddział Muzeum Podlaskiego w Białymstoku
16-080 Tykocin, ul. Koźnia 2 ☎ 85 7181613, 509 336597 @ synagoga@muzeum.bialystok.pl

15 września

Pierwsza Białoczerwona. Tradycje dnia 11 listopada 1918 roku w Tykocinie

wycieczka/spacer, zwiedzanie, wystawa, gawęda/opowieść

Fundacja Centrum Badań nad Historią i Kulturą Małych Miast wraz z właścicielami tykocińskich zabytkowych domów drewnianych 15 września br. w godz. 10.30–14.30 serdecznie zapraszają na obchody Europejskich Dni Dziedzictwa 2018 r. w Tykocinie.

W programie:

10.30 dom przy Placu Czarnieckiego 10. Kuratorskie oprowadzanie po wystawie 133 opowieści. Tykocin w latach 1885–2018.

11.30 odsłuchanie archiwalnej audycji radiowej Peowiaczy zrealizowanej w 1988 roku przez redakcję Polskiego Radia w Białymstoku z udziałem nieżyjących dziś

świadków wydarzeń Odzyskania Niepodległości w Tykocinie w 1918 roku. Audycja jest obiektem na wystawie 133 opowieści. Tykocin w latach 1885–2018.

12.00 11 listopada 1918 roku w Tykocinie – wykład Marii Markiewicz w Domu przy Placu Czarnieckiego 10. Rodzinne opowieści o tykocińskiej młodzieży działającej w konspiracyjnej Polskiej Organizacji Wojskowej, o dniu 11 listopada 1918 roku w Tykocinie, o komendancie tykocińskiego POW, Władysławie Maliszewskim i o upamiętnianiu tego dnia wzniesieniem pomnika Orła Białego na Placu Wolności przy ulicy 11 Listopada. Prezentacja zdjęć i dokumentów udostępnionych przez rodziny tykocińskich peowiaków.

13.00–14.30 wycieczka szlakiem roku 1918 i Szlakiem Architektury Drewnianej Tykocina – od Placu Czarnieckiego do pomnika Orła Białego przy ul. 11 Listopada na Placu Wolności. Uczestnicy wycieczki odwiedzą zabytkowe drewniane domy i ich mieszkańców, zapoznają się z architekturą, historią domów i historią Tykocina. Odwiedzą zabytkowy dom na ulicy Kaczorowskiej 1,

należący przed wojną do żydowskiej rodziny Dawida Żółtego i rodziny Olsztajnow, a po wojnie zamieszkały przez polską rodzinę Franciszka Mieńko oraz 150-letni dom tykocińskiego organisty, Zygmunta Czujaka przy ul. 11 Listopada 25. Spacer zakończy się złożeniem hołdu tykocińskim twórcom Niepodległości w 1918 roku pod pomnikiem Orła Białego.

ORGANIZATORZY:

→ Fundacja Centrum Badań nad Historią i Kulturą Małych Miast

16-080 Tykocin, Plac Czarnieckiego 10 t 505 029309, 505 029310

@ pedziwiatr@wp.pl @ jozef.markiewicz@gmail.com » www.placczarnieckiego10.net

15 września

Obchody 350-lecia przybycia nad Wigry ojców Kamedułów

wykład / prelekcja,
seminarium

15 września / sobota

9.30–16.00 sesja naukowa Augustowsko-Suwalskiego Towarzystwa Naukowego nt. dziedzictwa kamedulskiego. Prowadzenie: dr Maciej Ambrosiewicz ASTN, Tadeusz Radziwonowicz Archiwum Państwowe w Suwałkach i ks. dr Jacek Nogowski Wigry Pro.

1. Ks. prof. UKSW dr hab. Józef Łupiński, *Życie codzienne kamedułów wigierskich od założenia do kasaty konwentu.*
2. Ks. Łukasz Kordowski, *Kameduli wigierscy i ich rola kulturotwórcza na Suwalszczyźnie.*
3. Ks. dr Ryszard Sawicki, *Biskupstwo wigierskie i jego dziedzictwo historyczno-pastoralne.*

4. Dr hab. Joanna Maria Walendzik-Stefańska, prof. ASP Warszawa, *Problemy przestrzenne i plastyczne rewitalizacji obiektów pokamedulskich w Polsce i na świecie.*
5. Melchior Jakubowski, *Nowożytnie wyposażenie kościołów w Wigrach, Magdalenowie i Suwałkach.*
6. dr Blanka Szymańska OSB, *Wigry – serce Szlaków Papieskich Diecezji Ełckiej.*
7. Sławomir Filipowicz, *Międzysacrum a profanum, czyli blaski i cienie działalności kamedułów Eremitów Wyspy Wigierskiej.*
8. Marek Sidor, *Działalności Krzysztofa Paca jako dobroczyńcy kamedułów.*
9. Mgr Grzegorz Kubaszewski, *Kameduli wigierscy w polskich i litewskich zbiorach archiwalnych.*

ORGANIZATORZY:

→ Augustowsko-Suwalskie Towarzystwo Naukowe

→ Archiwum Państwowe w Suwałkach

→ Fundacja Wigry Pro

WIGRY

16 września

Obchody 350-lecia przybycia nad Wigry ojców Kamedułów

wykład / prelekcja, spotkanie wycieczka, zwiedzanie

9.00–11.15 blok prezentacji multimedialnych (sala konferencyjna Domu Królewskiego):

- *Folwarki kamedulskie* **Andrzej Matusiewicz**
- *Wigierskie dobra kamedulskie* **Melchior Jakubowski**
- *Wyroby dóbr kamedulskich i ich odniesienie do lokalnych nazw miejscowości* **Maciej Ambrosiewicz**

11.30–12.30 zwiedzanie Klasztoru w Wigrach (prowadzenie: Melchior Jakubowski i Maciej Ambrosiewicz).

13.00 objazd terenowy dóbr wigierskich (autobus) z prowadzeniem: M. Jakubowskiego, A. Matusiewicza i M. Ambrosiewicza: Magdalenowo, Suwałki, Jeleniewo, Szurpiły, Kuków, Zielone Kamedulskie, Czerwony Folwark, Żubronajcie, na koniec Folwark Hutta - i tu spotkanie z właścicielem obiektu Maciejem Kotowiczem i jego prezentacja o podróżach do kamedułów polskich i włoskich.

21.30 poczęstunek/ognisko – Folwark Hutta. Powrót do Wigier i Suwałk.

ORGANIZATORZY:

- Powiat Suwalski
- 16-400 Suwałki, ul. Świerkowa 60 ▶ www.powiat.suwalski.pl
- Województwo Podlaskie

PARTNERZY:

- Fundacja Wigry Pro

ZBUCZ

16 września

XIII Festyn Archeologiczny Zbucz – Grodzisko 2018

festyn, warsztaty, występy, konkurs

11.00 na zabytkowym grodzisku, tzw. „Wał” w pobliżu miejscowości Zbucz odbędzie się XIII edycja FESTYNU ARCHEOLOGICZNEGO ZBUCZ–GRODZISKO.

Jednym z podstawowych celów owego przedsięwzięcia jest wypromowanie unikatowego zabytku archeologicznego. Dotychczas przeprowadzone prace wykopaliskowe na terenie grodziska przez pracowników Instytutu Archeologii i Etnografii PAN potwierdzają, że jest to jedno z najstarszych zachowanych grodzisk schronieniowych na terenie Podlasia. Jego pochodzenie datuje się na IX-X wiek. Atutem tego obiektu jest też jego położenie oraz obecność innych obiektów archeologicznych, m. in. dwóch „kurhanów”.

W programie:

- blok archeologiczny, w ramach którego odbędą się różne pokazy i warsztaty, m.in.: wyrób biżuterii, dawna kuchnia, zielarstwo, czerpanie papieru, hafciarstwo wczesnośredniowieczne, dawne gry i zabawy dla dzieci, heraldyka, złotnictwo, brązownictwo, tkactwo, garncarstwo, wytop żelaza, kowalstwo, snycerstwo, mincerstwo, wypał dziegciu i stanowiska łucznicze,
- walki drużyn wojów wczesnośredniowiecznych,
- konkursy,
- występy zespołów artystycznych.

ORGANIZATORZY:

- Wójt Gminy Czyże
- Marszałek Województwa Podlaskiego
- Gminny Ośrodek Kultury
- 17-207 Czyże 98 t 85 6813531 @ gok.czyze@wp.pl ▶ www.ugczyze.pl

KOORDYNATOR WOJEWÓDZKI:

→ Departament Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego
15-888 Białystok, ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 1
✉ marta.pacewicz@wrotapodlasia.pl
✉ katarzyna.kloczko@wrotapodlasia.pl
➔ www.wrotapodlasia.pl

TEKSTY:

→ Organizatorzy, Marta Pacewicz

FOTOGRAFIE:

→ ze zbiorów: organizatorzy oraz Narodowy Instytut Dziedzictwa
→ na okładce: Klasztor Pokamedulski w Wigrach

PROJEKT IDENTYFIKACJI WIZUALNEJ EDD:

→ Waldemar Węgrzyn, Zofia Oslislo / Printscreens

SKŁAD I ŁAMANIE:

→ Marek Krajewski

© wszelkie prawa zastrzeżone
Narodowy Instytut Dziedzictwa
Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
w ramach Programu Wieloletniego Niepodległa na lata 2017-2021 oraz ze
środków Marszałka Województwa Podlaskiego.

Organizatorzy zastrzegają sobie prawo do zmian w programach!

NUMER ISBN 978-83-66160-07-1

Białystok 2018

Laury Narodowego Instytutu Dziedzictwa dla organizatorów wydarzeń w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa 2017 r. w woj. podlaskim

17 listopada 2017 r. podczas uroczystej Gali w Opolu wręczone zostały wyróżnienia dla organizatorów tegorocznej, jubileuszowej 25. Edycji Europejskich Dni Dziedzictwa w Polsce zrealizowanej pod hasłem „Krajobraz dziedzictwa-dziedzictwo krajobrazu”. W ramach tego przedsięwzięcia zorganizowano w całym kraju 1200 wydarzeń, w których wzięło udział ćwierć miliona odwiedzających! Temat przewodni nawiązywał do kampanii społecznej „Krajobraz mojego miasta” prowadzonej przez Narodowy Instytut Dziedzictwa, głównego organizatora EDD.

W województwie podlaskim koordynatorem EDD jest Departament Kultury i Dziedzictwa Narodowego Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego w Białymstoku, który w ramach swoich zadań organizuje i współfinansuje wiele wydarzeń podczas tej akcji. Zarówno w latach poprzednich, jak i w tym roku Podlaskie aktywnie włączyło się w ogólnopolską akcję w całym regionie. Organizatorzy przygotowali 117 wydarzeń w 15 miejscowościach, w których udział wzięło ponad 8 tys. osób. Spośród najciekawszych wydarzeń tegorocznej edycji święta zabytków warto wymienić: wojewódzką

inaugurację EDD w Orli ph. „W orlańskich dobrach Radziwiłłów”, „Czytanie krajobrazu” w Puchłach w Krainie Otwartych Okienic, wydarzenie kulturalne ph. Studziwody Siehieniewiczów, Święto wsi Romanówka, podsumowanie już XIII edycji Konkursu na Najlepiej Zachowany Zabytek Wiejskiego Budownictwa Drewnianego w Województwie Podlaskim wydarzenie „Codzienny krajobraz niecodzienny” w Dowspudzie na terenie XIX-wiecznej rezydencji generała wojsk napoleońskich i polskich, mecenaś sztuki hrabiego Ludwika Michała Paca. **Oto wyróżnieni organizatorzy wydarzeń w województwie podlaskim:**

1. Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu,
2. Pan Piotr Selwesiuk Wójt Gminy Orla oraz Pani Anna Niesteruk Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Orli,
3. Muzeum Małej Ojczyzny w Studziwodach,
4. Pani Beata Chełmicka-Bordzio Starostwo Powiatowe w Suwałkach,
5. Stowarzyszenie Dziedzictwo Podlasia w Puchłach.

Zwycięzcom gratulujemy i życzymy kreatywnych pomysłów na promowanie lokalnego dziedzictwa w kolejnych latach!